

Вступительные требования

ВЫКАНАННЕ ПРАГРАМЫ

2-16 01 02 “Дырыжыраванне (па напрамках)”*

Паступаючыя па напрамку 2-16 01 02-02 “Дырыжыраванне (акадэмічны хор)” павінны:

- выканаць на фартэпіяна праграму з трох твораў розных жанраў: эцюд, паліфанія, п’еса;
- прачытаць з ліста на фартэпіяна нескладаную харавую партытуру ў простых памерах для жаночага або дзіцячага хору, двухрадкавую, у скрыпичных ключах, 3-4-галосную, прасальфеджыраваць з тактыраваннем харавыя партыі гэтай партытуры;
- прадэманстраваць ўзровень прафесійных якасцяў: музычную памяць (кароткая вусная дыктоўка), рытм (паўтор рытмічнай паслядоўнасці), слыхавую культуру (інтэрвальныя і акордавыя ланцужкі: 6-8 звёнаў, двухразовае прайграванне);
- прадырыжыраваць нескладаны харавы твор з суправаджэннем ці без суправаджэння ў простых памерах, паказаўшы валоданне першапачатковымі элементамі дырыжорскай тэхнікі (аўфтакт, цэзура, здыманне), а таксама эмацыйны строй твора і яго характар;
- праспяваць два нескладаныя вакальныя творы (народная песня, раманс, аўтарская песня) у акадэмічнай манеры. Адзін з твораў без суправаджэння.
- прачытаць на памяць літаратурны твор (верш, урывак з прозы або байку), прадэманстраваўшы адсутнасць дэфектаў маўлення і разуменне мастацкага зместу твора.

Паступаючыя па напрамку 2-16 01 02-03 “Дырыжыраванне (народны хор)” павінны:

- праспяваць дзве рознахарактарныя народныя песні;
- прачытаць на памяць літаратурны твор (верш, урывак з прозы або байку), прадэманстраваўшы адсутнасць дэфектаў маўлення і разуменне мастацкага зместу твора;
- выканаць дзве п’есы на інструменце (на выбар абітурыента);
- прадэманстраваць ўзровень прафесійных якасцяў: музычную памяць (кароткая вусная дыктоўка), рытм (паўтор рытмічнай паслядоўнасці), слыхавую культуру (інтэрвальныя і акордавыя ланцужкі: 5 звёнаў, двухразовае прайграванне);

* – Усе паступаючыя на спецыяльнасць “Дырыжыраванне (па напрамках)” да здачы экзаменаў праходзяць медыцынскі агляд урача-фаніатара.

2-16 01 31 “Інструментальнае выканальніцтва (па напрамках)”

Паступаючыя па напрамку 2-16 01 31-01 “Інструментальнае выканальніцтва (фартэпіяна)” павінны прайсці гутарку і выканаць:

– паліфанічны твор трохгалоснага складу («Трохгалосныя інвенцыі»

I.C.Баха, «Добра тэмпераваны клавір»)

– твор буйной формы – Санатае allegro з класічнай санаты

– п’есу кантыленнага характару

– два эцюды на розныя віды тэхнікі

– гамы (дыезныя і бемольныя да 5 ключавых знакаў ўключна):

а) прамую, разыходную ў аб’ёме 4-х тактаў

б) у тэрцыі, дэцыму

в) храматычную – прамую і разыходную

– арпеджыю:

а) танічныя – кароткія, ламаныя, доўгія з абарачэннем

б) дамінантсэптакорд – кароткія, ламаныя, доўгія

в) зменшаны ўводны сэптакорд (аналагічна дамінантсэптакорду)

г) 4-х гуковыя акорды

Паступаючыя па напрамку 2-16 01 31-02 “Інструментальнае выканальніцтва (аркестровыя струнна-смычковыя інструменты)”

на інструмент “Скрыпка” павінны прайсці гутарку і выканаць:

– дзве трохактаўныя гамы (мажорную і мінорную) ва ўмераным тэмпе (па 4, 8, 12 і 24 гукі legato) і арпеджыю (па 3,9 гукаў legato);

– мажорныя і мінорныя гамы ў тэрцыю, сэксту і актаву ў межах першых трох пазіцый (па 1 і 2 інтэрвалы на адзін рух смычка) ва ўмераным тэмпе;

– два эцюды на розныя віды тэхнікі;

– твор буйной формы;

– п’есу (пажадана віртуознага характару).

на інструмент “Альт” павінны прайсці гутарку і выканаць:

– дзве трохактаўныя гамы (мажорную і мінорную) ва ўмераным тэмпе (па 4, 8, 12 і 24 гукі legato) і арпеджыю (па 3,9 гукаў legato);

– мажорныя і мінорныя гамы ў тэрцыю, сэксту і актаву ў межах першых трох пазіцый (па 1 і 2 інтэрвалы на адзін рух смычка) ва ўмераным тэмпе;

– два эцюды на розныя віды тэхнікі;

– твор буйной формы;

– п’есу (пажадана віртуознага характару).

на інструмент “Віяланчэль” павінны прайсці гутарку і выканаць:

– дзве трохактаўныя гамы (мажорную і мінорную) ва ўмераным тэмпе (па 4, 8, 16 гукаў legato), штрыхі (дэташе, мартле, стаката, спіката, саціе) і

арпеджыю ва ўмераным тэмпе;

- мажорныя і мінорныя гамы ў тэрцыю, сэксту і актаву (па 1 і 2 інтэрвалы на адзін рух смычка) ва ўмераным тэмпе;
- два эцюды на розныя віды тэхнікі;
- твор буйной формы;
- п'есу.

на інструмент “Кантрабас” павінны прайсці гутарку і выканаць:

- гаму;
- эцюд;
- дзве рознахарактарныя п'есы ці нескладаны твор буйной формы.

Паступаючыя па напрамку 2-16 01 31-04 “Інструментальнае выканальніцтва (аркестровыя духавыя і ударныя інструменты)

на інструмент “Флейта”, “Габой”, “Кларнет”, “Фагот”, “Валторна”, “Туба”, “Трамбон”, “Труба”, “Барытон”, “Саксафон” павінны прайсці гутарку і выканаць:

- дзве гамы (мажорную і мінорную) да 4-х знакаў пры ключы staccato і legato ва ўмераным тэмпе арпеджыю;
- эцюд;
- дзве п'есы (у тым ліку кантыленнага характару) ці часткі цыклічнага твора.

на інструмент “Ударныя інструменты” павінны прайсці гутарку і выканаць:

на ксілафоне:

- дзве гамы (мажорную і мінорную) да 4-х знакаў пры ключы ва ўмераным тэмпе, арпеджыю;
- эцюд;
- дзве п'есы ці часткі цыклічнага твора.

на малым барабане:

- рытмічныя фігуры (“двойкі”, “тройкі”), рытмічныя камбінацыі;
- два эцюды.

Паступаючыя па напрамку 2-16 01 31-05 “Інструментальнае выканальніцтва (інструменты народнага аркестра)»

на інструмент “Цымбалы”, “Балалайка”, “Домра”, “Мандаліна” павінны прайсці гутарку і выканаць:

- дзве гамы (мажорную і мінорную) у тры актавы і арпеджыю ва ўмераным тэмпе;
- эцюд;

- твор буйной формы;
- два рознахарактарныя творы.

на інструмент “Гітара” павінны прайсці гутарку і выканаць:

- дзве гамы (мажорную і мінорную) у дзве актавы і арпеджыю ва ўмераным тэмпе;
- эцюд;
- твор буйной формы;
- два рознахарактарныя творы (адзін з якіх – паліфанічнага складу або з элементамі паліфаніі 16-18 стагоддзяў).

на інструмент “Баян”, “Акардэон”

- дзве гамы (мажорную і мінорную) у 3-4 актавы і арпеджыю ва ўмераным тэмпе;
- эцюд;
- паліфанічны твор;
- твор буйной формы (саната, сонаціна, сюіта не менш 3-х частак);
- п’есу;
- апрацоўку народнай песні.

2-16 01 31 Спевы акадэмічныя

Паступаючыя на спецыяльнасць 2-16 01 31 “Спевы акадэмічныя”* павінны мець неабходныя вакальныя і музычныя здольнасці, сфарміраваны здаровы галасавы апарат, музычны слых, пачуццё рытму, музычную памяць.

У абітурыентаў не павінна быць устойлівых дэфектаў мовы, а таксама фізічных недахопаў, якія будуць перешкаджаць прафесійнай працы.

Паступаючыя павінны:

- выканаць на памяць два творы: народную песню і лёгкую арыю або раманс беларускіх, рускіх, заходніх кампазітараў;
- прачытаць на памяць літаратурны твор (верш, урывак з прозы або байку), прадэманстраваўшы адсутнасць дэфектаў маўлення і разуменне мастацкага зместу твора;
- выканаць танец (вальс ці польку);
- эцюд з уяўным прадметам;
- прайсці праверку дыяпазону голасу, музычных дадзеных.

* – усе паступаючыя на спецыяльнасць “Спевы акадэмічныя” да здачы экзаменаў праходзяць медыцынскі агляд урача-фаніятара.

2-17 03 01 “Мастацтва эстрады”

Паступаючыя па напрамку 2-17 03 01-01 “Мастацтва эстрады (інструментальная музыка)” павінны прайсці гутарку і выканаць:

на інструмент “Фартэпіяна”

- два эцюды на розныя віды тэхнікі;
- паліфанічны твор трохгалоснага складу;
- дзве рознахарактарныя эстрадна-джазавыя п’есы;
- імправізацыю на зададзеную тэму;
- гамы да 3-х знакаў, арпеджыю з абарачэннем.

на інструмент “Саксафон”, “Трамбон”, “Труба”

- дзве гамы (мажорную і мінорную) да 3-х знакаў пры ключы штрыхамі *staccato* і *legato* ва ўмераным тэмпе, арпеджыю з абарачэннем;
- два эцюды на розныя віды тэхнікі;
- дзве рознахарактарныя п’есы (у тым ліку эстрадна-джазавага характару) ці частку цыклічнага твора.

на інструмент “Ударныя інструменты” выканаць на ксілафоне і вібрафоне:

- дзве гамы да 3-х знакаў пры ключы ўмераным тэмпам арпеджыю з абарачэннем;
  - два эцюды;
  - дзве рознахарактарныя п’есы (у тым ліку эстрадна-джазавага характару).
- Выканаць на ўдарнай устаноўцы:
- нескладаную п’есу з фанаграмай;
  - асноўныя тэхнічныя прыёмы (адзіночныя і двойныя ўдары, рытмічныя камбінацыі);
  - палірытмічны эцюд (на сумесную работу рук і ног);
  - 3-4 варыянты фактуры акампанементаў у эстрадна-танцавальнай і джазавай манеры.

на інструмент “Бас-гітара”

Рознымі спосабамі гуказдабывання (плектрам ці пальцамі) выканаць:

- дзве двухактаўныя гамы (мажорную і мінорную) да 3-х знакаў пры ключы ўмераным тэмпам, арпеджыю з абарачэннем;
- два рознахарактарныя эцюды (тэхнічны і рытма-стылістычны);
- класічную п’есу ці частку цыклічнага твора;
- адну эстрадна-джазавую п’есу;
- імправізацыю на гарманічную сетку 12-ці тактавага блюзу.

на інструмент “Гітара” і “Электрагітара”

Рознымі спосабамі гуказдабывання (плектрам ці пальцамі) выканаць:

- дзве двухактаўныя гамы (мажорную і мінорную) да 3-х знакаў пры ключы ў 2-3-х варыянтах аплікатуры, арпеджыю ва ўмераным тэмпе з абарачэннем;
- асобныя акорды (трохгуччы, акорды з дабаўленай секстай і нонай,

дамінантсептакорд, паменшаны септакорд, септакорд II ступені) чвэрцямі ў 2-3-х палажэннях;

– класічную п'есу ці частку цыклічнага твора ў суправаджэнні фартэпіяна (плектрам);

– дзве рознахарактарныя п'есы (узровень выпускнога класа ДМШ);

– дзве эстрадна-джазавыя п'есы (адна з іх у акордавай фактуры).

* – Пры правядзенні уступных іспытаў па класу спецінструмента, праграма выконваецца ў суправаджэнні канцэртмайстра або пад фанаграму “Мінус”, запісаную на носьбіце CD (дыск). Паслугі канцэртмайстра аказваюцца вучылішчам.

Выкананне праграмы ў складзе ансамбля ці творчай групы не дапускаецца.

САЛЬФЕДЖЫЮ

Экзаменацыйныя патрабаванні ўстанаўліваюцца ў аб'ёме праграмы па сальфеджыю дзіцячых музычных школ.

Паступаючыя па напрамку “Дырыжыраванне (акадэмічны хор)”, па напрамку “Інструментальнае выканальніцтва (фартэпіяна)”; па напрамку “Інструментальнае выканальніцтва (аркестравыя струнна-смычковыя інструменты)” на інструмент “Скрыпка”, “Альт”, “Віяланчэль” павінны:

1. Напісаць аднагалосны дыктант на працягу 25 хвілін у аб'ёме 8 тактаў у мажорных ці мінорных танальнасцях з нескладаным рытмам і храматызмамі (памеры: 2/4, 3/4, 4/4; дыктуецца 10 разоў). Рытмічныя цяжкасці: сінкопы, трыёлі, ноты з кропкай, шаснаццатыя.

2. Праспяваць гаму да 5-ці знакаў: мажорную (натуральную, гарманічную) і мінорную (натуральную, гарманічную і меладычную).

3. Праспяваць у танальнасці:

– ступені;

– інтэрвалы з вырашэннем (характэрныя, трытоны);

– акорды (трохгуччы галоўных ступеняў і іх абарачэнні, дамінантсэптакорд і яго абарачэнні з вырашэннем, паменшаны сэптакорд VII ступені і малы сэптакорд VII з вырашэннем, сэптакорд II ступені).

4. Праспяваць ад гука ўверх і ўніз асобныя інтэрвалы і акорды, (указаныя ў п.3); сэптакорды VII і II ступені – толькі ўверх; павялічанае і паменшанае трохгуччы – уверх і ўніз з вырашэннем.

5. Вызначыць на слых:

– інтэрвалы і акорды ад гука (адпаведна п.3);

– інтэрвалы і акорды ў танальнасці, асобна і ў паслядоўнасці (7 інтэрвалаў, 7 акордаў).

6. Праспяваць з ліста незнаёмую мелодыю з тактыраваннем (дырыжыраваннем) у памерах 2/4, 3/4, 4/4 (меладычныя і рытмічныя цяжкасці – адпаведна дыктанту).

Паступаючыя па напрамку “Дырыжыраванне (народны хор)” і “Інструментальнае выканальніцтва (інструменты народнага аркестра)” на інструмент “Баян”, “Акардэон” павінны:

1. Напісаць аднагалосны дыктант на працягу 25-30 хвілін у аб’ёме 8 тактаў, дыятанічны, у натуральным, гарманічным мажоры ці ў адным з відаў мінору; памеры: 2/4, 3/4, 4/4; дыктуецца 10 разоў. Рытмічныя цяжкасці: чвэрць з кропкай і восьмая, шаснаццатая, пункцірны рытм, трыэль, сінкопы.

2. Праспяваць гаму: мажорную (натуральны від), мінорную (віды – натуральны, гарманічны, меладычны) да 4-х знакаў пры ключы.

3. Праспяваць у танальнасці:

– інтэрвалы з вырашэннем: трытоны (2 пары), характэрныя інтэрвалы (2 пары);

– акорды (трохгуччы галоўных ступеняў і іх абарачэнні, дамінантсэптакорд і яго абарачэнні з вырашэннем, павялічанае і паменшанае трохгуччы з вырашэннем).

4. Праспяваць ад гука ўверх асобныя інтэрвалы і акорды, ўказаныя ў п.3.

5. Вызначыць на слых:

– інтэрвалы, акорды ў танальнасці, асобна і ў паслядоўнасці (6 інтэрвалаў, 6 акордаў);

6. Праспяваць незнаёмую мелодыю з ліста з тактыраваннем (дырыжыраваннем) у танальнасці да 4-х знакаў (меладычныя і рытмічныя цяжкасці – адпаведна дыктанту).

Паступаючыя па напрамку “Інструментальнае выканальніцтва (аркестравыя струнна-смычковыя інструменты)” на інструмент “Кантрабас”, па напрамку “Інструментальнае выканальніцтва (аркестравыя духавыя і ўдарныя інструменты) на інструмент “Флейта”, “Габой”, “Кларнет”, “Фагот”, “Валторна”, “Туба”, “Трамбон”, “Ударныя інструменты” і па напрамку “Інструментальнае выканальніцтва (інструменты народнага аркестра)” на інструмент “Гітара”, “Домра”, “Балалайка”, “Цымбалы” павінны:

1. Напісаць аднагалосны дыктант на працягу 30 хвілін у аб’ёме 8 тактаў, дыятанічны, у натуральным мажоры ці ў адным з відаў мінору; памеры 2/4, 3/4; дыктуецца 10 разоў. Рытмічныя цяжкасці: чвэрць з кропкай і восьмая, шаснаццатая, пункцірны рытм.

2. Праспяваць гаму: мажорную (натуральны від), мінорную (віды –

натуральны, гарманічны, меладычны) да 4-х знакаў у ключы.

3. Праспяваць у танальнасці:

– павялічаную секунду, паменшаную сэптыму, трытоны з вырашэннем;

– акорды (трохгуччы галоўных ступеняў і іх абарачэнні, дамінантсэптакорд і яго абарачэнні з вырашэннем).

4. Праспяваць ад гука ўверх асобныя інтэрвалы і акорды, указаныя ў п.3.

5. Вызначыць на слых:

– інтэрвалы і акорды ў танальнасці, асобна і ў паслядоўнасці (5 інтэрвалаў, 5 акордаў).

6. Праспяваць з ліста незнаёмую мелодыю з тактыраваннем

(дырыжыраваннем) у танальнасці да 3-х знакаў (меладычныя і рытмічныя цяжкасці – адпаведна дыктанту).

Паступаючыя па напрамку “Мастацтва эстрады (інструментальная музыка)” павінны:

1. Напісаць аднагалосны дыктант на працягу 25 хвілін у аб’ёме 8 тактаў у мажорнай ці мінорнай танальнасці са складаным рытмам і храматызмамі (памеры: 2/4, 3/4, 4/4; дыктуецца 10 разоў). Рытмічныя цяжкасці: сінкопы, трыёлі, ноты з кропкай, шаснаццатыя.

2. Праспяваць гаму да 4-х знакаў: мажорную (віды – натуральны, гарманічны) і мінорную (віды – натуральны, гарманічны і меладычны).

3. Праспяваць у танальнасці:

– ступені;

– характэрныя інтэрвалы, трытоны – з вырашэннем;

– акорды (трохгуччы галоўных ступеняў і іх абарачэнні, дамінантсэптакорд і яго абарачэнні з вырашэннем; сэптакорды VII ступені (паменшаны і малы), II ступені – з вырашэннем).

4. Праспяваць ад гука ўверх і ўніз асобныя інтэрвалы і акорды (указаныя ў п.3); септакорды VII і II ступені – уверх; павялічанае і паменшанае трохгуччы – уверх і ўніз з вырашэннем.

5. Вызначыць на слых:

– інтэрвалы і акорды ў танальнасці, асобна і ў паслядоўнасці (4-6 інтэрвалаў, 3-4 акорды).

6. Праспяваць з ліста незнаёмую мелодыю з тактыраваннем

(дырыжыраваннем) у памерах 2/4, 3/4, 4/4, 6/8 (меладычныя і рытмічныя цяжкасці – адпаведна дыктанту).

2-21 04 31 Музыказнаўства

Паступаючыя на спецыяльнасць “Музыказнаўства” здаюць устыпныя іспыты па сальфеджыю па двух раздзелах (пісьмовым і вусным), а таксама

па музычнай літаратуры*.

Па сальфеджыю паступаючыя павінны:

1. Напісаць аднагалосны дыктант у аб'ёме 8-10 тактаў, які ўключае ў меладычны малюнак: скачкі, храматызмы, розныя рытмічныя складанасці (сінкопы, пункцірны рытм, трыёлі).

2. Праспяваць у танальнасці (да 6-ці знакаў пры ключы):

– гамы;

– простыя дытанічныя інтэрвалы; трытоны, характэрныя інтэрвалы з вырашэннем;

– трохгуччы мажорныя і мінорныя, павялічанае і паменшанае трохгуччы з вырашэннем;

– дамінантсэптакорд і яго абарачэнні; сэптакорды II ступені, уводны з вырашэннем;

– паслядоўнасці акордаў і інтэрвалаў з прасцейшымі адхіленнямі ў роднасныя танальнасці;

3. Праспяваць ад гука:

– простыя інтэрвалы, у тым ліку трытоны і характэрныя з наступным вырашэннем ва ўсе магчымыя танальнасці;

– трохгуччы мажорныя і мінорныя з абарачэннямі;

– дамінантсэптакорд і яго абарачэнні; сэптакорды II ступені, уводны з вырашэннем;

– павялічанае і паменшанае трохгуччы – з вызначэннем танальнасці і вырашэннем.

4. Прачытаць з ліста аднагалосныя мелодыі з храматызмамі і мадуляцыямі ў роднасныя танальнасці.

5. Зрабіць слыхавы аналіз інтэрвалаў (7-8 аднатанальна) і акордаў, узятых ізалавана, а таксама ў паслядоўнасцях, з адхіленнямі ў роднасныя танальнасці.

Па музычнай літаратуры паступаючыя павінны:

– напісаць музычную віктарыну (10 урыўкаў з вывучаных твораў);

– расказаць аб творчым шляху кампазітара;

– зрабіць разбор музычнага твора.

Паступаючыя павінны паказаць сваю эрудыцыю ў галіне культуры і мастацтва, разбірацца ў асноўных гістарычных падзеях.

* – Экзаменацыйныя патрабаванні ўстанаўліваюцца ў аб'ёме праграм па сальфеджыю і музычнай літаратуры дзіцячых музыкальных школ.